

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Glas în pustie

Sub titlul „Către preoți”, d. Nichifor Crainic publică în Calendarul a. I. No. 233 din 28 Noiembrie 1932 un articol de fond, în care își arată mirarea că, în afară de câteva scrisori particulare, nici o organizație bisericescă sau măcar vreoa foale oficială a clerului fie ortodox, fie unit, n'a luat act de inițiativa D-sale de a forma un front unic creștinesc împotriva francmasoneriei și a bolșevismului. Mai mult! Ca rezultat puțin încurajator al campaniei dusă de Dsa în numitul ziar contra dlui C. Argetoianu, clerul ortodox din județul Dolj l-a reales pe fostul ministru francmason membru în adunarea eparhială a Olteniei.

Admitem că supărarea dlui N. C. e întemeiată. Dar nu mai puțin fondată e și rezerva clerului nostru. Și iată de ce. Când, după încercările zguduitoare revoluții dela 1848—1849 care în Ardeal, se știe, a avut caracterul tragic al unui adevărat război civil, Românii din Oradea și dela granița de Vest, fără deosebire de confesiune religioasă, și-au dat mâna și au înființat o Societate de lectură sub conducerea vrednicilor preoți-profesori de limba și literatura română dela liceul călugărilor premonstratensi din numitul municipiu Pășcuț-Roman-Popșiu, cei cari au distrus societatea pentru meschine interese personale și au zădărnicit activitatea ei națională ce nu se limita la tipărirea unor albume literare mult criticate ca „Phenice” și „Doriile” (Zorile) Bihorului, ci organiza înălțătoare șezători cu recitări, discursuri, cântări patriotice ș. a. — au fost frații ortodocși. A trebuit să intervină poliția ca să-i scoată pe scandalagii cari veniseră cu ciomegele la ședințele unei societăți de lectură.

La fel se pare că vor păși și cu Astra! După ce s'a înființat și susținut în bună parte și prin jertfele materiale și morale ale uniților (Mitropolitul Alexandru Șuluțiu i-a donat la început suma cea mai mare de bani, George Barițiu i-a închinat 30 de ani de cea mai rodnică activitate, iar Timotei Oipariu și I. M. Moldovan i-au adus tot aportul prestigiului lor incomparabil) vechea noastră Asociație se pomenește că trebuie să-și aleagă, după calcule dictate de Sibiul zavistnic, atât locul adunărilor sale generale, mai ales în vederea alegerii președintelui, ca la Caransebeș, unde mitropolitul ortodox al numitului centru a ridicat cârja arhipăstorească împotriva propriilor săi fii sufletești, cât și funcționarii. Impotriva tradiției de peste o jumătate de veac, astăzi nu mai e nici un funcționar unit la Astra, înființată și susținută și cu sacrificiile noastre!

În ce privește colaborarea concretă contra celor două plăgi de care se plânge și cu bună dreptate d. N. C. noi știm că atât în aceste coloane, cât și în Vestitorul din Oradea (No. 13—14 din Iulie 1931) Diaconul Ioan arăta o serie întregă de modalități de a conlucra fiii celor două biserici. Dacă glasul nostru a răsănit în pustie și n'a găsit nicăieri ecou înțelegător, cine e de vină?

Ion Ceparu

Datorința uitată

Cultul marian prin veacuri — Pilda eparhiei orădane — Sufletul românesc devotat Mariei — Să întregim ciclul praznicelor mariane!

de prof. DUMITRU NEDA

Nu poți pomeni numele Fiului fără să-ți vină în minte și Maica Sfântă, și nu poți adânci tainele mântuirii fără să simți sila cucernică de a te închina și Aceleia, pe care stihira dela vecernia Adormirii o numește izvor al vieții. Printr'ansa ne-a venit doar plinitorul legii, Hristos, întru ale cărui rane noi toți ne-am vindecat, și prin vrednicile căruia ne-am făcut părtași ai moștenirii de veci, — pricină îndejuns pentruca lauda ei pururea să fie în gurile și inimile noastre.

Cum a și stărunit biserică, în toată vremea, de fiii ei să facă. Și cum au și făcut totdeauna toți cei buni. În această privință răsăritul creștin, în veacurile sale de aur, s'a întrecut cu apusul. Mărturie sunt capodoperele evlaviei din vremurile aproape de începuturile creștinismului, liturgiile. Străbătându-le cu luare aminte, rămâi încântat de mireasma cultului marian, care se desprinde din toate încheieturile lor, dela început și până la sfârșit. Otto Menzinger, după ani de studii serioase asupra elementelor mariologice în liturgia ante-efesină, ajunge la concluzia că în liturgia celor dintâi patru veacuri e cuprinsă deja întreagă doctrina catolică referitor la Preacurata.

Și ca veacurile acestea sunt și cele ce le-au urmat. Respectul arhanghelului Gavril față de Fecioara din Nazaret, împreună cu dragostea păstorilor vișlaimiteni față de Maica Prunculului sfânt și cu simțământul de fiască îndatorire al lui Ioan față de Indurerată cu inima sângerândă la poala Crucii, s'au împletit într'una, picurându-și vraja în suflete și cutreerând lumea creștină, dela o margine la alta. Așa iau naștere sărbătorile mariane; din acest spirit se inspiră imnologia; dorul sfânt de a preamări pe Pururea Fecioara împânzește împărățiile cu biserică clădite în cinstea ei, împodobește sanctuarele și casele private cu chipurile ei. Răsăritul catolic conduce: praznicul Bunelvestiri e plâsmuire efesină, sărbătoarea Adormirii pleacă din Palestina să cucerească lumea creștină; Intrarea în biserică e facere ierusalimiteană; cinstirea Vestmântului Preacuratei în Vlaherna laudă evlavia mariană a Cetății lui Constantin. Ca să nu pomenim decât acestea din dovezile de iubire ale Răsăritului față de Născătoarea de Dumnezeu. Blasfemiile lui Constantin V n'au avut alt rezultat decât că tot mai multe au fost, în cuprinsul împărăției bizantine, fetele ce purtau numele de Evangelisa, Despina, Vaslisa — sinonime de-ale Mariei, —; că tot mai dragă a devenit dreptcredincioșilor, căutându-și acest sentiment noul și noul forme de manifestare, nelăsându-se biruit nici chiar de valul de ger încreme-

ntor al shismei kerulariene. Basileusul Andronic II se știe a fi în asentimentul supușilor săi când aduce (între sfârșitul lui Iulie 1290 și începutul lui August 1309) celebrul decret care întreagă luna lui August o declara de lună sfântă (*εσομνια*) ce trebuie petrecută în post, rugăciune și slujbe sfinte cât mai strălucite.

Preasfințitul Valeriu al Orăzii purcede, așadar, în spiritul celei mai autentice evlavii răsăritene când ajută pe toate căile creșterea iubirii față de Maica Domnului și a noastră. Și ne cade așa de bine când putem semnala și o dispoziție ca aceea că parohiile cari, în urma noii arondări, au trecut dela alte eparhii la cea de Oradea, să se conformeze și ele obiceiului Orăzii și să prăznuiască la 9 Decembrie, respectiv Duminica ce-i urmează, cu fastul cuvenit, sărbătoarea Zămislirei sf. Ana, când a zămislit pe Preacurata Fecioară.

E atât de frumoasă această sărbătoare; atât de răsăriteană și catolică. O avem în cărțile noastre rituale. Trebuie numai să-i dăm înțelesul care i-se cuvine și s'o trecem între sărbătorile mari ale anului. Cade iarna, și așa ținerea ei nu implică greutăți deosebite. Și dacă s'ar face ceva obiecții împotriva terminului calendaristic, soluția e atât de ușoară: se amână pe Duminica proximală, cum vedem că s'a rânduit la Oradea. Principalul e să se țină, exploafându-i-se însemnătatea dogmatică, morală și ashetică. Lumea credincioasă va profita enorm din învățămintele acestui praznic al purității cu totul nepătate. Și va fi recunoscătoare mai marilor bisericesti cari i-au îmbogățit visteria duhovnicească cu o nouă nestemată sclipitoare în neapuse străluciri cerești.

Asta cu atât mai vârtos că poporul nostru are o dragoste deosebită față de Maica Sfântă, așa că generalizarea acestei sărbători s'ar încadra de minune în structura sufletului românesc. Vreți dovezi de trăsătura mariană a sufletului acestuia? Colindați pământul românesc în lung și lat; intrați în casele sătenilor noștri, cercetați bisericile și mănăstirile române, interesați-vă la ce icoane se închină mai mult, și vă veți convinge că sufletul Românului e un altar pe care arde fără încetare o candelă în cinstea Preacuratei. Cine a văzut mii de credincioși veniți din depărtări de sute de kilometri și cufundați în sfântă închinare înaintea icoanelor Maicii Sfinte dela Bixad, Niculori Prislop, acela nu mai are lipsă de alte dovezi, cari să-i convingă despre adevărata afirmație de mai sus.

Istoricii de seamă susțin cu bune temeri că devoțiunea față de Fecioara zămislită

fără de prihană a pătruns la Roma din Grecia, prin Italia de Est, într-o vreme când unitatea bisericii lui Hristos nu era încă sfârșită. Cu alte cuvinte: cam prin vremea când Răsăritul își prindea crezul curat, catolic, în cărțile de rândulă bisericească, pe cari le folosim și noi astăzi. Ideea răsăriteană s'a fost dezvoltat apoi în ambianța apuseană până la rodul deplin din 8 Decembrie 1854. — Nu cumva noi Românii, în ce privește partea cea mare a neamului nostru, suntem osândiți să tragem din cărțile noastre bisericești atâta învățătură, câtă trag Iidovii din cărțile Vechiului Testament, pe cari le buchisesc fără să le urmeze indicațiile limpezi și convingătoare pentru cei de bunăcredință?

Să nu fie! Și dacă până acum ne-am cam uitat de o datorință ce avem față de Acela, a cărei icoană la fel e cinstită în mănăstirile Neamului, Goliei, Agapiei, Floreștilor, Adam, Mavrodin din Galați, Socola, Banului din Buzău, Sărindar din București, Dintr'un lemn, Dălhăuși și Nămăești, ca în oricare alt lăcaș de închinăciune ori schituleț din Basarabia, Bucovina și Ardealul unit și ortodox; a cărei nume îl poartă atâtea din fiicele neamului nostru și e pomenit cu atâta venerațiune în lumea basmelor, a poeziei populare și chiar și a descântecelor noastre; zic: chiar și dac'am greșit față de Ea în punctul amintit, vremea este să îndreptăm cu toții, cel puțin noi uniți, greșala de până acum. Ceeace credem că se va și întâmpla cu proxmul conciliu provincial.

Episcopul vizitațiilor canonice sârbătorit. Aflăm din „Patria” că *Preasf. Iuliu al Clujului*, împlinind în 4 Decembrie c. cincisprezece ani de arhierie, a fost obiectul unor vii manifestații de fiască iubire. Societatea de lectură „Alexi-Sincai” a teologilor noștri din Cluj, și călugărițele noastre dela căminul „Sf. Tereza” s'au îngrijit ca această binemeritată sărbătorire să se desfășoare în cadre cât mai solemne și mai simpatice totodată.

Elogiilor ce i-au fost aduse în cercul tinerilor

leviți le-a răspuns Inaltul Ierarh, aducându-le aminte preoților de azi și de mâine, cari îl împrejmuiiau, că sluga Domnului chemat este să slujască, nu să i-să slujască. Reminiscențe din trecut Imprumută farmec deosebit cuvântului arhieresc destăinuitor de amintiri dragi inimii Ierarhului Iuliu: visul liceanului de a cincea clasă: s'ajungă preot într'un sat românesc și să aibă o căruță și un cal ca să poată colinda cât mai mult, propovăduind iubirea lui Dumnezeu și a deaproapelui; vorba d. Vaida-Voevod la știrea numirii tânărului pâr. Hossu de episcop: „De-ar ști Tisza pe cine a ridicat la treapta unei episcopii românești, și-ar frânge condeiu!”; scenele de suferințe ale răniților cercetați și mângăiați prin spitalele Vienei de preotul militar Iuliu și scrisorile fără număr ale celor miluiți și cari mai cereau milă între cari și una în plic roz dela fostul soldat țigan Lăcătuș din Blaj, cu rândurile ei de începătură: Domnule episcop și iubite prietene... Și câte icoane din trecutul mai îndepărtat și mai apropiat n'a perindat marele Păstor pe dinaintea ochilor sufletești a celor ce-i ascultau, din acest prilej, mărturisirea nestăpănită.

La Căminul și școala superioară de menaj, condusă de Surori din Blaj, Arhierul jubilat a fost întâmpinat de toate călugărițele, elevele și studentele aflătoare în aceste așezăminte. Bucuriei lor i-a dat expresie d.ș. Băgăianu, după care a urmat sf. liturghie slujită în capela Căminului de însuși Inaltul Ierarh în sobor de preoți. Atât la sf. slujbă, cât și la festivitățile de *inaugurare solemnă* a instituțiilor educative - sociale de sub căma călugărițelor noastre din Cluj, a luat parte și multă și aleasă lume din afară. Remarcăm pe dd. cu doamnele: colonel Anton, prof. univ. Borza, Drăgan, Poruțiu; apoi: d. Dr. Valer Pop cu dna, pâr. inspector Gherman cu familia, d. M. Peculea cu dna, ș. a. — *La reședință* Preasf. Iuliu a fost așteptat de clerul clujan, cu capitulul în frunte. Vorbește pâr. vicar Domide. Răspunde arhierul reliefând însemnătatea slujbei preoțești. Corul „Reuniunii Corale”, după prestarea câtorva puncte corale ocazionale,

prezintă sărbătoritului un superb mănunchiu de flori. Răspunde și acestui simțit omagiu Inaltul Ierarh, dăruind Societății corale 6000 de Lei, cum tot atâta dăruise și Societății de lectură a teologilor.

Urărilor acestora de bine ne asociem și noi dorind Arhierului clujan ca Stăpânul tuturor să-l păziască în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept, îndreptând cuvântul adevărului. — Intru mulți ani, Stăpâne!

Pocăința fiului răfăcit

— La psihoza necredinței —

Părinții se îngrijiseră să-i dele o creștere cât mai creștinească încă din fragedă pruncie. Iar părinții călugări dela colegiul „Recoleta” din Lima și-au dat și ei toată silința să întregiască lucrarea începută în familie. Sângele peruan, neastâmpărul tinerețelor și ambianța otrăvită a universității și-au dat însă mâna să dărime în sufletul lui *Iosif de Riva Agüero* tot ce clădise credința.

Și, din nefericire, a isbutit. Cel puțin pe-o bună bucată de vreme nu numai că l-a scos din rândul fiilor ascultători ai bisericii, dar l-a trecut în tabăra celor ce au luptat pe față și cu îndârjire împotriva ei. De câte ori numai i-s'a dat prilej, profesorul Dr. de Riva Agüero a isbit, cu vorba și cu peana, în așezământul sfânt ce-i umpluse de bucurie atâția ani din tinerețe și îndulcise cu mângăierile supra-pământeste și clipele din urmă ale mamei sale.

Tot timpul petrecut în dușmănie cu Domnul a fost însă timp de clătinare, de vifor și orbicare pe drumuri nesigure, învăluite în întunec. Până în ceasul mărturisirii smerite, ieșită din inimă pocăită: Sculamă-voiu și mă voiu duce... — Ceeace s'a întâmplat anul acesta. „Osservatore Romano” din 19 Noembrie c. relatează faptul îmbucurător că a luat și dânsul parte la agapa frățescă ținută în toamnă în colegiul „Recolta” de foștii alumi ai acestui institut care-l găzduise oarecând și

Foia „Unirii”

Vita în motu

— Reflecții asupra muncii —

de prof. Ion Covrig-Nonea

Cuvântul „muncă” este uzual. Unii îi fac apologia, alții o blastămă. Cel dintâi sânt beneficiarii norocului, carora destinul le-a rezervat comoditate și bunăstare, scutindu-l de corvoada ei. Cel din urmă sânt ratații vieții, condamnații la o continuă străduință, cu un rezultat mai mare sau mai mic; de cele mai multeori nul.

Uzual cum ar fi, înțelesul adânc al cuvântului scapă multora. Puțini își dau seama că munca este ceva esențialmente vital, că este o *necesitate* nu un *lux*. Munca emană din ființa intimă a organismului și trădează una din caracteristicile lui fundamentale: activitatea. Serile variate și multiple de atitudine ce le iau organismele în fața mediului, în lupta de adaptare, constituie *dinamica vitală*. Această dinamică vitală dă nota de conștiință vieții, în opoziție cu staticismul, lipsa oricărei mișcări, indicator al morții. Stăbirea activității este un indiciu de regres vital, un preludiu al neființei ce va să vină ad tempus.

În acest sens, cuvântul muncă are un înțeles mult mai larg decât binevoiește să-l acorde uzul popular. Sfera noțiunii nu se mărginește numai la *activitatea productivă de bunuri materiale*, cum se înțelege de obicei,

ci este mult mai comprehensivă, înglobând orice activitate unde se remarcă o *sforțare*, deci o *cheltuială de energie*. Astfel, activitatea intelectuală, jocul, dansul, sporturile, plimbările etc. se înserează între speciile muncii. Bine înțeles că între sforțarea reclamată de munca economică, *productivă*, și între sforțarea *distractivă* a jocului, dansului, a sporturilor... există diferență, însă nu de *natură* ci de *grad*. Este aceeași energie vitală cheltuită în sforțările distractive ca și în cele productive, iar consecința sforțării o extenuare vitală, *oboseala*, numai că în cazul întâi oboseala este secundată de *plăcere*, ceea ce o face *atractivă și recreativă*, în al doilea de *neplăcere*, de aceea este considerată ca o *povară*.

De ce discrepanța aceasta între diferitele activități dacă ele sunt specii ale muncii, dacă aceeași energie vitală se cheltuiește în orice activitate sub formă de sforțare secundată de oboseală? De ce în unele activități sforțarea și oboseala sunt considerate ca neplăcute, ca o *greutate* și evitate, iar în altele ca distracții și căutate?

Discrepanța dintre ele este consecința directivelor divergente ce le urmează activitățile. Este just că orice activitate este muncă, munca sforțare iar sforțarea, implică cheltuiala unei cantități de energie vitală, ceea ce atrage după sine oboseala, însă *scopul și motivele* ce o determină variază după muncă. Nu se urmărește un scop identic în muncile distractive și productive. Factorul esențial, determinant al activității distractive este *plăcerea*. Oboseala nu contează; ea însăși fiind socotită

ca un *medicament* impus vieții, a cărui urmare este regenerarea vitalității organice, nu distrugerea ei. Scopul în vederea căruia se face sforțarea este inerent sforțării, iar mulțumirea imediată. Sforțarea se face de dragul sforțării energia se cheltuiește ca să producă o *plăcere momentană* nu una viitoare și înafară de ea. Lumea patinează, dansează, face excursii... ca să se distreze.

Nu același lucru se petrece în activitățile productive. Aici factorul determinant îl joacă *economicul*. Munca se execută nu spre a obține un scop și o mulțumire imediată, ci *una viitoare*. Sforțarea imediată nu are nimic, sau aproape nimic atractiv, de aceea oboseala devine o *povară*. Muncitorul în fabrică lucrează pentru un salariu, un *câștig* viitor, care îi va oferi posibilitatea să trăiască; agricultorul deasemenea. Munca lor are un scop economic nu este o distracție.

Se constată încă un lucru, care confirmă afirmația că orice activitate, sforțare, este o specie a muncii. Între muncile distractive și productive nu se poate trasa o limită precisă. Trecerea dintr-o stare în alta este frecventă. Muncile celea mai grele pot fi colorate cu plăcere, dupăcum cele distractive pot deveni o povară. Excursionistul se distrează și simte plăcere urcând și coborând potecile munților, pe când ghidul, făcând același drum pentru câștig, va fi strein de asemenea emoții. Însă chiar pentru ghid, conducerea devine o plăcere când este chemat să-și arate priceperea. Vanitatea lui este măgulită constatându-și superioritatea măcar aici asupra unor oameni

pe el. Foști profesori și tovarăși de școală au rămas adânc impresionati de bărbătescul: Mea culpa a celui ce-și recunoștea, în fața lor, rătăcirea și se întorcea la casa părintească părăsită. Povestea acestei vieți de sbucium e din cale afară sugestivă, și cu tâlc pentru psihologia necredinței.

Cum a apucat de Riva Agüero pe povârnișul necredinței? Ne-o spune el însuși: „Lectura imprudentă și fără selecție, svăpăiaia anilor tineri și mândria contrazicerii... m'au purtat înspre apele eterodoxiei. Nietzsche cu operele sale bolnave, îndeosebi cu a sa „Genealogie a moralei“, m'a molipsit de virusul său anticreștin și antiashetic. Puțin după aceea ambianța tulburătoare a universității, indigestia celor mai opuse și mai greoaie sisteme filozofice, sarabanda incoerentă a proiecțiilor istorice, abia stropită de timidul eclecticism spiritualist a lui Fouillés, ori deadreptul tiranizat și apăsător de atât de strâmtul evoluționism pozitivist, mi-au împuiat capul cu gânduri de mândrie nebună. Câte ingrediente toxice nu s'au amestecat în acea orgie a cugătărilor Frenzelei roșii a lui Nietzsche nebunul i-s'a asociat toropeala neagră și letală a udhistului Schopenhauer, tenebrositatea anume căutată a neo kantianismului, monotona și cenușia superficialitate disciplinată a lui Spencer și pedanteria de plumb a mediocrilor săi acoliți, sociologii francezi dela biblioteca Alcan. Imprăștiindu-și veninul, învălulau aciditatea acestei hrane intelectuale în mierea falsă a diletantismului renanțan, în acompaniamentul progenitului blânde a lui Sainte-Beuve scepticul, sub draperia eleganței îndolente a lui Anatole France, în schimonoselile lui Pemy de Gourmont“.

Norocul lui a fost dragostea de idei cu temei, de sâmbure, și oroarea de forme goale, de coji și spoială. Asta-l face să respingă materialismul istoric, pozitivismul, concepția unilateral economică a societății și chiar și panteismul, cu toată venerația ce o avea pentru Taine, autorul său predilect. Se oprește puțin la teism, așa cum îl profesează Confuciu, Voltaire și Rousseau: un crez fără revelație

superiori lui din alte puncte de vedere. Muncitorul din fabrică, oprimat cum ar fi, lucrează cu plăcere când se gândește la mulțumirea ce îl așteaptă la sfârșitul săptămânii sau luni, când, încasându-și salariul, va putea să-și îmbrăce copiii și nevasta și apoi, în haine de sărbătoare, își va permite luxul unei petreceri câmpenești. Foot-ball-istul diletant joacă din plăcere, se distrează, iar cel plătit pentru câștig. Cel dintâi, când va urmări înfrângerea adversarilor, urmărește un scop și se simte neplăcut impresionat dacă ar fi bătut; cel de al doilea se va înflăcăra și va juca cu plăcere simțind voluptatea victoriei.

Exemplele date marchează suficient imposibilitatea de a fixa limite între aceste două specii de muncă: productivă și distractivă, socotite ca două extreme formulabile numai teoreticește, dar fără să se găsească în realitate sub forma această. Căci munci distractive devin plictisitoare în unele cazuri, după cum munci grele par ușoare uneori.

De ce această labilitate de transformare? Copilul mic când se joacă de-a soldații simte plăcere, dar din moment ce i-se impune să se joace, refuză să o facă. Cazul se constată și la adulți. O muncă impusă se face fără multă plăcere, iar una ce interesează se execută cu plăcere. Se comandă să scrii o carte până la o dată fixă. Te interesează problema și te preocupă; dar faptul că ți s'a fixat timpul îndispune și paralizează puterea de muncă. De ce? Fiindcă omul își simte legată

fără răscumpărare și jertfe, fără justificare și prevedință. Dar nu poate rămânea multă vreme pe poziții pustii ca acestea. Dilema lui Auguste Comte îl frământă tot mai mult: „Ori pozitivismul ateu, ori catolicismul roman; orice termen mediu e o absurditate“. Ajuns aici, e de prevăzut ce cale va alege. A purces asemenea compatrioților săi Olavide și Vidaurre: a revenit la sânul sfintei maice Biserici a copilăriei sale, oricât s'ar fi împotrivit omul îndoelii păcătoase și a necredinței vinovate.

Și cu aceasta liniște mare s'a făcut în sufletul său și bucurie vie i-a cuprins inima. „Reintrat în posesia legitimei mele moșteniri spirituale, aprofundând-o și cultivând-o, mă simt în perfectă comuniune cu înaintașii mei. Luminat la aceeași lumină ce i-a călăuzit pe ei, acum văd limpede temeiul și bunătatea motivelor lor, pe cari numai le întrezăream, ca prin umbre de amurg, în zilele mele de rătăcire prin întunec“.

Calea acestui fiu rătăcit care pierdut era și s'a aflat, mort era și a înviat, e calea multora. Mulți bat aceleași urme, ca să se treziască în aceleași regiuni ale nopților fără stele și ale zilelor fără soare. Câți se mai întorc însă din lumea înghețurilor și a morților?

Radu Negru

Două telegrame-răspunsuri. La cuvintele de omagiu adresate din congresul Agrului dela Aiud, Preafericitului Părinte Pius XI și Majestății Sale Regele Carol II, suveranii, omagiați au ținut să răspundă afectuos numai decăt. Iată răspunsurile:

*SUA ECCELENZA VALERIO POP
CLUJ*

Augusto Pontefice compiacesi omaggio Associazione Generale Romeni Uniti assigna Sua paterna benevolenza incoraggia fervida attivita per delatazione regno nostro Signor. Gesu Cristo imparte di cuore apostolica benedizione.

Cardinale Pacelli

VALERIU POP PRESEDINIELE CONGRESULUI ROMÂNILOR UNIȚI

AIUD

M. S. Regele m'a autorizat să vă aduc vise Sale mulțumiri pentru sentimentele de omagiu

autonomia și libera determinare. Tot așa și copilul. Prin faptul că se impune să se facă ceva, libertatea este înlănțuită și limitată, iar individul reacționează. Cu cât constrângerea este mai puternică cu atât reacțiunea este mai vehementă, și invers. Faptul se poate constata în școli. Interzicând elevilor să facă unele lucruri, vor fi cazuri de abatere, fiindcă li s'a sugerat ideea unei limitări a autonomiei lor și reacționează ostil fără să judece dacă fapta lor este bună sau nu. Constatări asemănătoare au făcut pe economistul Ch. Gide să scrie (Curs de Economie politică vol. I. pag. 202) că „greutatea muncii depinde de acest caracter de condiție impusă, e că dansa variază în raport direct cu constrângerea și în raport invers cu libertatea“.

Din cele spuse putem conchide că noțiunea de muncă are o sferă vastă și un înțeles multiplu. Ea înglobează orice activitate, orice *sforțare* cât de minimă ar fi ea. Sforțarea implică cheltulala unei părți din energia organică și are drept consecință o extenuare vitală, oboseala. Sforțarea și oboseala pot fi uneori plăcute, altele neplăcute, după scopul urmărit de muncă, motivele ce determină și mai ales gradul de constrângere. Nota de ușurătate sau greutate a muncii o fixează scopul și motivele secundate de *iluzia* ce are individul despre libertatea sa când execută o muncă.

exprimate de Dr. din partea Asociației Generale a Românilor Uniți întruniți în congres.

Secrétar Particular al M. S. Regelui

C. Dumitrescu

Participanții dela congresul zilelor de 26-27 Noemvrie c., și cu ei împreună toți fiii Bisericii noastre, căror le zace la inimă Agrul și ideea ce i-a dat naștere și continuă a-i da tărie, sigur, vor lua la cunoștință cu specială bucurie rândurile de mai sus. — Binecuvântarea Sf. Părinte dela Roma coborându-se asupra mișcării agriste, avem credința nestrămutată că viitor de aur această mișcare are.

Impărăția pe care o așteptăm. La serbările din acest an ale Agrului s'au spus, precum se știe, multe și frumoase cuvinte de înțelegere și îndemn. Printre acestea s'a remarcat îndeosebi, și cu drept cuvânt, vorba cumpănită și frumoasă ciselată, a d. Emanoil Bucuța, reprezentantului ministerului Instrucțiunii, Cultelor și Artelor. Redăm întocmai măduvoasă cuvântare a distinsului om de litere și de inimă, care este d. Bucuța:

„Sunt însărcinat să aduc din partea Ministerului Cultelor, dl Dimitrie Gusti, împledicat să fie față, un cald cuvânt de salut, la această frumoasă zi a Agrului, de soare în cer și de soare în suflete.“

Toate așezămintele, vechi și mari, și tocmai în măsura în care sunt mai vechi și mai mari, sunt aplecate să creadă și să se închidă în anumite tipare. Ele trebuie împropățate atunci prin întoarcerea la izvoarele dela început. Biserica noastră s'a ridicat pe evanghellizare și pe fapta creștină. Prin aceste două puteri ea se poate păstra deapauri nouă. Asociația Generală a Românilor uniți a descoperit din nou și mai cu seamă a cutezat să-l pună din nou în practică, în cei câțiva ani din urmă. Lumea dornică să audă glasuri de dincolo de orizontul vieții învălmășite și peritoare de toate zilele, se adună și se regăsește. Mântuitorul, pe care toți îl purtăm în suflete, așezat acolo la loc ascuns și scamp de strămoșii de demult, vorbește din nou. Sunteți o manifestare a bisericii vii și Ministerul Cultelor se bucură în deosebi de munca Dvs.

Mi-aduc aminte că eram de curând în catedrala din Blaj. Era la un ceas de dimineață. Înăuntru, în semiintunericul marelui nave, nu se găsea nimeni: numai în altar slujeau preoții, într-o lumină, care era poate și de binecuvântare în jurul sfântului prestol, dar și de răsfrângere din odăjdile lor de fir. Se mișcau în propria lor lumină, ca acum o sută și ca acum o mie de ani, spunând aceleași cuvinte și făcând aceleași mișcări. Nicăiri n'a simțit ca acolo că așezământul acesta al bisericii dă niște cadre în care noi intrăm cu toți și fără care ne-am împrăștia, zburdalnici și fără roade, ca apele de revărsare peste câmpuri.

Agrul îndreaptă spre acest făgaș apa cea bună a credincioșilor. Dați astăzi, când au mai multă trebuință de ele, statului și neamului românesc, această pildă și această lecție. Albia, la care lucrau lucrătorii în odăjdii din altarul catedralei blăjene, iată, s'a umplut de tinerețea apelor celor mai așteptate. Putem să ne gândim la cuvintele temute și să începem din nou să le silabisim, în așteptarea zilei când vom fi vrednici să le rostim tare, peste secole: *Adveniat regnum tuum, Domine!*“

În sfârșit, un ordin într'adevăr salutar! A plecat dela Ministerul Instrucțiunii și are în vedere profesorii de religie dela școlile secundare. Ordinul e categoric în termen și sever în sancțiunile ce prevede.

„Profesorul de religie — așa sună dispo-

ziția mai înaltă, — va fi obligat a supraveghea și a se îngriji ca elevii să frecventeze biserica regulat.

In cazul când profesorul de religie e și preot deservent al vreunei biserici, paroh sau preot ajutător, va lua măsurile cele mai potrivite pentruca elevii să asiste la serviciul religios. In caz când profesorul de religie nu este preot slujitor al vreunei biserici va fi obligat a însoți elevii la biserică Dumineca și în zilele de sărbători, luând măsurile cele mai potrivite impuse de împrejurările locale, pentruca elevii să asiste la serviciul religios.

In cazul când școala are capelă și profesorul de religie e preot fără parohie, va fi obligat a oficia serviciul religios în capela școlii, în toate zilele de Duminecă și sărbători, apoi își va face și ora de educație religioasă fiind scutit în acest chip de ora de educația religioasă în cursul săptămânii.

E de dorit ca răspunsurile la serviciul religios să fie date de corul școlii respective.

Preoții profesori de religie vor fi obligați să se prezinte la curs și cu prilejul îndeplinirii obligațiilor școlare, în halna *eclesiastică (reverendă) sub sancțiunea de a li-se interzice îndeplinirea îndatoririlor lor*.

Serviciul local de învățământ din Cluj, care a intimat, cu nr. 42.188 din 28 Noembrie c., tuturor Direcțiilor de școli secundare din Ardeal ordinul ministerial nr. 59.884/932, nu încapă îndoielă că va lua măsuri ca ordinul să se execute, întrucât până acum, ici și colo, nu s'ar fi purces în sensul celor indicate într'insul. — Călătoria dlui ministru Gusti la Blaj, și cele văzute de Dsa aici l-au impresionat de neuitat. Nu ne îndoiim cătuși de puțin că dispoziția din chestie s'a luat sub înfrigurarea celor experiate în cetatea școlii noastre. Și e firesc ca, salutând cu căldură această dispoziție înțeleaptă și binevenită, să dăm expresie și specialei noastre bucurii de a fi contribuit și în chipul acesta la însănătoșirea morală a neamului prin sugerarea, primită, a unei mai îngrijite educații a tineretului școlar.

Știri mărunte

Personale. Ultimele schimbări de personal bisericesc, în *Arhidieceză*, sunt acestea: pâr. *Aurel Tâmaș* din Hărănglab a fost numit paroh la Săuca (distr. Diciosânmărtin); pâr. *Vasile Porime* din Băgaciu, admin. paroh. la Chinciș (distr. Iernut); pâr. *Vasile Câmpean* din Ceanul Mare, admin. paroh. la Aiton (distr. Turda); pâr. *Dr. Coriolan Sabău* din Telec, paroh la Turda Veche; pâr. *Emil Mureșan* din Cerghizel, admin. paroh. la Băgaciu (distr. Diciosânmărtin). — In *eparhia Lugojului*: pâr. *Pavel Feier* din Moroda, admin. paroh. la Hizdia; pâr. *A. Radu*, admin. paroh. la Ohabaforgaciu; pâr. *Iosif Stoica*, neohirotonit, la Moroda. — In *eparhia Maramureșului*: pâr. *Iosif Aroneș*, din Pohorlăuți, paroh la Suceava; pâr. *Gh. Cosma* din Dragomirești, conducător interinal al agendelor protopopești ale distr. Iza; pâr. *Gh. Tohătan* din Ilba, paroh la Vetiș; pâr. *Adrian Lupan* din Rona de Jos, paroh la Tarna Mare; pâr. *Vasile Chira* din Marin (eparhia Orășii), admin. paroh. la Cuța.

Congresul studențesc dela Brașov.

Uniunea studenților români și-a ținut după un interval de 10 ani, al șaptelea congres general în Brașov, în zilele de 4—7 Decembrie c. Au luat parte binișor peste 4000 studenți români

și reprezentanți ai studenției cehoslovace, franceze, germane, italiene, polone și turcești. S'a discutat mult și agitat. De încheiere n'a lipsit nici păruiala, așa se vede, trecută în obiceiurile adunărilor tinerești. Reținem din »moțiune« pasagiul ritos: Uniunea cere lichidarea statusului (studenții scriu: statutului) catolic ardelenesc, pretinzând guvernului să aducă în fața Corpurilor legiuitoare rușinosul acord dela Roma (I) în aceasta materie. — Înțelegem și aprinderea și — hai să-i zicem așa — înțelepciunea glasului tineresc. Nu înțelegem însă risipa bugetară a statului cu asemenea adunări fără rost de numeroase, odată ce aceeași ispravă, — și poate că mai bine — ar putea-o săvârși delegații restrinse ca număr și selecte ca valoare morală și intelectuală, a societăților studențești din toată țara.

Hotellerii în societate — religioasă.

Un gând mai vechiu al canonicilor Flauss și Brac a luat deja ființă concretă, la Paris, în forma unei reuniuni în lege. Noua organizație și-a constituit un birou constător din 12 membri, cari supraveghează observarea angajamentelor luate prin intrarea în reuniune și se îngrijesc să facă cunoscute atât familiilor catolice, cât și clerului, hotelurile vrednice de a fi cercetate. În ce privește orientarea religioasă și cărma sufletească a celor din asociație, aceasta o fac, în cadrele Acțiunii Catolice, o seamă de distinși membri ai clerului.

Locale. Dumineca viitoare, cea înaintea Nașterii Domnului, va predica în catedrală pâr. *Dr. Vasile Aftenie*, prof. de teologie.

— Cu concursul corului catedralei, d. *Ion Blăjan*, absolvent al școlii de cultură și cunoștințe generale a institutului pentru orbi din Cluj, va da Joi seara în 15 Decembrie c., un *concert artistic*, în sala festivă a liceului de băieți. Toate bucățile muzicale ale programului vor fi luate din produsele compozitorilor români: Dimo Muzicescu, Kiriac etc. Suntem siguri că publicul blăjan va onora în număr cât mai mare acest concert cu intrare benevolă și cu venitul curat destinat transcrierii cântărilor bisericesti de așa ca să fie accesibile celor lipsiți de lumina ochilor.

Buenos Aires va găzdui proximal congres euharistic. Care se va ține în Octombrie 1934. Dar în vederea reușitei căruia se face deja de pe acuma propagandă. În acest scop s'a și format un comitet de acțiune, cu pâr. Aoube ca secretar. Atât acesta, cât și senatorul Th. R. Cullen, fac mereu călătorii pentru a lua contact cu cercurile conducătoare ale statelor Americii de sud, și țin conferențe la radio, pentru a lămurii opinia publică și a pregăti din bună vreme terenul epocalului eveniment în perspectivă.

† **Livia Domșa n. Moldovan**, soția pâr. protopop al Blajului Aurel C. Domșa — căruia și pe această cale li transmitem sincerele noastre condoleanțe — a trecut în lumea drepților în 4 Dec. c. în anul 58 al vieții și 40 al fericitei sale căsătorii. Prohodul i-s'a făcut în catedrala, pe care atâta a îngrijit-o și atâta a împodobit-o lung șir de ani. Blajul întreg și mulți cunoscuți din depărtări au petrecut-o cu lacrimi la mormântul de lângă biserică parohială. Fiindcă au iubit-o și au admirat-o cu toții pe aceea, care prin cucernicia ei pilduitoare și activă, prin spiritul de jertfă și bună-tatea inimii, — deschisă tuturor celor ce aveau nevoie de ajutor, precum deschisă i-a fost totdeauna casa pentru toți cei cari cu gând bun s'au oprit sau a trăit în Blajul nostru; — și-a câștigat dreptul a fi numită de către toți »Mama Livia«. Laudă mai de preț și mai grăitoare decât ori care alta; — Fie-i partea cu dreptii!

† **Artemiu Anderco**, prot. și arhidiacon onorar, și-a dat sufletul în mâinile Ziditorului, la Jeud (eparhia Maramureșului), în ziua de 7 Oct. c., într'al 50-lea an al vieții și 27-lea al preoției sale cinstite. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

PENTRU COLABORATORI. Prietenii »Unirii«, cari doresc să colaboreze la numărul de Crăciun, suat rugați să ne trimită manuscritele fără întârziere.

»Calendarul«. București. Cucernicii dela Sibiu au binevoit a grăi, în sfârșit. Delicios și amuzant, ca totdeauna. — Ei ar face, nu-i vorbă, »front unic« împotriva francmazonilor. Dar, vedeți *Dv.* n'au cu cine. Că doar n-or face »front« cu catolicii? Aștia nu s'au dus nici măcar la Stockholm și Lausanne atâta sunt de răi și îngânați. (Bine să se știe însă, că nici ortodocșii noștri nu s'au dus acolo spre a-și »vinde legea, cum credeau unii naivi«, ne asigură »Telegraful«). — Ori poate cu unii? Dar și ei sunt catolici fanatici. Nici ei nu se duc nicăiri, »oricât de imperative ar fi comandamentele naționale și creștine în fața unor primejdii cari amenință neamul și umanitatea chiar« (sic!) li oprește Papa. Așa și acum. Papa a decorat pe »venerabilii« francmazoneriei românești. Ergo...! — Iată judecata »telegrafistă«. Ciudată. Noi o cunoaștem însă de-atâta vreme. Spre deosebire de trecut, de astădată ea este împodobită cu iscălitura d. Colan, care ține să se compromită nominal și personal. — În această situațiune, noi, evident nu mai avem nimic de spus. Chemările noastre la colaborare, pomenite și în primul acestui număr, au rămas fără răspuns. La chemarea *Dv.* Sibiu nu găsește ceva mai bun de făcut, decât să ne insulte și să debiteze prostii uzate. — Spune-ți, Vă rugăm, ce mai avem noi de făcut?

V. Oradea. Spuneți, Vă rugăm, bățăoșilor dela »Legea Românească«, să fie ceva mai prudenți. Dacă țin să se facă surzi, atunci să imiteze natura până în capăt și să rămână și muți. Altfel e bucluc. Iată, de exemplu, ultimul lor număr se ocupă de congresele Agrului. Declară sus și tare, că »la congresul din Oradea, de pildă, n'am auzit vorbindu-se despre Hristos, ci numai despre Papa«. Este, evident, un caz grav de surzenie. Altfel ar fi auzit, de sigur, ceea ce a auzit două zile întregi tot congresul. În acest caz, însă, surzii trebuie să tacă. Altfel se compromit. — Cu atât mai puțin sunt chemați să dea sfaturi tactice, pentru congresul dela Aiud. Dacă ar avea urechi de auzit ar fi put înțelegere, că li-s'a împlinit gândul. La Aiud s'a vorbit despre Hristos și s'a spus cuvânt foarte hotărât și foarte entuziast pentru neclintita statornicie a hotarelor noastre. A fost o mare manifestație creștinească și românească! — De aceea pe viitor, surzii să rămână muți, altfel spun prostii!

Oficiul Parohial. Girișul Crișului. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Moftimul mic. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Oficiul parohial. Giurgi. Chităm primirea abonamentului pe 1932.

S. Viile Satu Mare. Suma primită s'a contat în abonamentul anului viitor.

D. Valea lungă. Am primit abonamentul pe anul curent.

P. Jucul de Sus. Chităm primirea abonamentului pe anul 1932.

Biserica Mădăraș. Am primit 250 Lei. Achitat până la finea anului curent.

M. Dej. Am primit 450, Lei abonament pe 1930 deta parohiile Șomcutul mic și Valea Groșilor.

B. Corneiu. Am primit abonamentul pe 1932.

B. Lemniu. Confirmăm cu mulțumită primirea sumei de Lei 2600, abonament dela parohiile: Ileanda, Mesteacăn, Letca, Cozla, Lemniu și Purcărești. Achitate până la 31 XII 1931.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efetuuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

18-7 999

Angajăm imediat persoane cu bune legături pentru vânzarea automobilelor, camioanelor și autobuselor. Adresați »CASA MONDIALĂ« Rudolf Mosse, București.

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involală

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Găsiți calea Domnului!

(dn). Puține zile ne mai despart de slăvitul praznic al Nașterii Sfinte. În vederea lui, creștinătatea se pregătește cu post și rugăciuni stăruitoare, dorința tuturor dreptcredincioșilor fiind aceeași: să se nască Hristos și în sufletele lor. Și se va naște cu adevărat, în fiecare suflet ce-i gătește calea spre aceasta, drept făcând cărările Lui, după luminosele îndrumări ale prorocilor celor de demult.

Glăsuțului celui ce strigă în pustie: toată valea să se umplă! — Și sunt multe văile ce se adâncesc întru prăpăstii, despărțindu-ne de Domnul. Câteva: îndoiuța, necredința, învăluirea peste măsură cu grijile lumii acesteia și toată cohorta păcatelor, cu inevitabila urmare: întunecarea vederii spiritului. De aici acea nesăbuită alergare după desfătări trecătoare și bunuri vremelnice. De aici numărul atât de restrâns al celor ce înțeleg și au curajul să-și pună, la vreme potrivită, întrebarea: *Quid hoc ad aeternitatem?* Pentru că la toate încercările materiei de a se înstăpâni asupra spiritului, să răspundă cu nestrămutată hotărâre și angelică demnitate: *Ad majora natus sum!*

Același glas răsună prin veacuri: tot muntele și toată măsura să se plece! — Ziditorul iubește zidirea sa. Îndeosebi iubește Făcătorul pe om, făptura sa cea mai aleasă, cu dor dorind să aibă, cu toată bogăția harurilor sale, sălaş statornic în inima acestuia. Mai ales dacă această inimă poartă semnele mântuirii și pecetea Duhului. Decât: în calea harului se pot ridica, de netrecut, munții trufiei. Și știut este că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă. Dacă nu-i ceri ajutorul, dacă nu te smerești în fața Lui, dacă-l sfidezi, răzimat numai pe puterile proprii, sterpe vor fi toate strădaniile tale. El nu va înceta să te cheme, să-ți facă reproșuri: — fiii oamenilor până când tari cu cerbicea și netăiați împrejur cu inima? — nu va osteni umblând în urmele tute, dar de cumva vei epuca drumul umilinței ducătoare spre El. Silă însă nu-ți va face. Partea ce-ți vei alege, vei moșteni-o. Qui creavit te sine te, non salvabit te sine te. Până nu ți-ai frânt inima în pocăință sinceră și smerită nu poți aștepta ca mila Celui de sus să fie cu tine și cu faptele și înfăptuirile tale. Nu uita de Crăciun: drumul spre culmile Spiritului duce pe sub patrafir.

Mai strigă prorocul: căile strâmbe să fie drepte și cele colțuroase căi netede! — Prea s'au rărit Natanailii, cari țin calea oabă, nefiind întru ei viclenie. Și prea s'au împușinat ceice se nevoiesc spre Domnul, urcând suișurile aspre ale muntelui său celui sfânt. Omului de azi, — creștinului de față, — îi place prefăcătoria nu numai față de semenii săi, ci chiar și față de cel Preatnalt. Nu face aproape nimic serios și cu tot sufletul. Îi place însă să fie tămâiat, ca unul care a prestat tot ce i-a stat în putință. Fals până și în rugăciune: torăie cu gura laude, cugetări și simțeminte străine inimii sale. Nu le adâncește; nu le trăiește. Deși asta-i esențialul. Ține logosuri filantropice, dar își testează bunurile... dobitoacelor, ca deunăzi americana Harriet Drower, care și-a lăsat toată averea în favorul alor doi câini și o pisică ce-i avea dragi. Sau ca un apostol (cu vorba) al idealului creștin, care dă sute de mii pentru întreprinderi sportive, dar respinge foaia creștină ce-i bate, umil, la ușă... Falsitate și moliciune. Două molime ale vremii. Nu-i iubită sinceritatea și nici bărbăția creștinească. Plăcerile ușoare, frivole, au căutare, nu bucuriile adânci, durabile, la cari se ajunge numai după lupte aspre și jertfe necrușătoare. Nu Ion

Vrem școală confesională

Primejdii multe și mari — Vina cărmuitorilor — O soluție

de pr. George Moody

Cetim și auzim adesea spunându-se, că ne pasc primejdii cumplite din toate părțile. Și se poate să fie așa. Adevărul este însă că dușmanul cel mai mare al nostru ne suntem noi înșine, cu moralul nostru decăzut. Ori mai bine zis, cu lipsa noastră de morală, ce se manifestă desolant de bătător la ochi în toate domeniile vieții noastre publice și private. Ajunge să ne gândim numai la fraudele descoperite, la crimele știute, — caz tipic și simptomatic: avocatul asasin Virgil Nicoiaescu, — și la epidemia sinuciderilor, ca să înțelegem că-i mult putregaiu... în Danemarca. Dacă o fi deci să ne prăbușim, (feriască Sfântul!), cauza nu vor fi nici Ungurii, nici Bulgarii, nici Turcii, nici Tătarii, ci noi cu ființa noastră etică-etnică vlăguită de patimi și de vișii.

Pe cari am fi putut să le impușinăm aproape până la dispariție. Dar pe cari nu le-am extirpat. Dimpotrivă le-am protejat. Adecă le-au protejat — poate conștient, poate inconștient; eu nu știu, Dumnezeu știe — cărmuitorii acestei țări, cari după întregirea națională n'au aflat lucru mai cuminte de făcut pentru unificarea și întărirea (!) sufletului românesc decât statificarea tuturor școalelor. Chiar și a celor române confesionale. Ba numai a acestora, deoarece minoritarii, mai înstăriți ca noi, și ajutați și de peste graniță, și-au ținut și își țin și astăzi școalele în cari personalul didactic și învățământul e așa cum îl doresc bisericarii lor și, sigur, cum îl impun interesele celor dela cari le vin subvențiile.

Intr'aceea la noi e așa cum știm. Mă gândesc la școalele, foste confesionale unite, ridicate din creșterii cu multă trudă strânsi dela credincioșii noștri de preoți idealști și de comitete bisericesti-școlare zeloase, cu dorința ca între zidurile acelor sălaşuri de lumină odraslele lor și ale urmașilor să învețe, pe lângă scris, cetit, socotit și celealalte, și mai presus de toate acestea: legea Domnului

Botezătorul și viața lui de neîntrecut eroism formează atracția zilelor noastre, ci d'alde Charles Chaplin și alții ca acesta. Priviri nenumărate se îndreaptă, cu admirație și jind, nu spre Golgota, ci spre Hollywood. Poate chiar și de aceea cari uneri se opresc și asupra Omului-Dumnezeu, a cărui Naștere ne pregătim s'o sărbătorim. — Priviri de ignoranți în arta de a face, cu ajutorul grației, netede asperitățile vieții.

Recedant vetera, nova sint omnia: corda, voces et opera. Numai așa: îmbrăcând pe omul cel nou întru nouătea vieții celei clădite pe indicațiile Spiritului, vom fi vrednici ca Fiul lui Dumnezeu să se nască, să rămână, și să crească și în sufletele noastre. — Quod Deus faxit!

și rânduelile bisericii, dela dascăli ieșiți din școale din umbra bisericii și cinstitori, cu vorba și cu pilda vieții proprii, a principiilor de doctrină și morală creștină.

Astăzi însă s'au schimbat și vremile, și oamenii și rânduelile. Și din păcate s'au schimbat în rău. În loc să fie ținut calea bună și probată din bătrâni, au luat-o razna, bătând câmpii. Inceputul l-au făcut cei de sus cu nesocotita leguire din 1922 în chestia învățământului. Rezultatul îl vedem: sumedenie de dascăli atât de „luminați“ cât se cred dispensați de a se mai închina lui Hristos. Ceeace nu-i de mirare, dacă ne cugetăm că așa au fost și aceia cari le-au dat învățătura multăpușină câtă o au. Mentalitate nefericită, care dealtminteri e trecută și în cărțile de școală de unde apoi dâșii se îngrijesc s'o treacă în sufletele copiilor. O statistică a învățătorilor de altă religie decât aceea a copiilor la cari le propun; a dascălilor ce-și permit, mai deghizat ori mai pe față, să facă batjocură din crezul creștin catolic (să nu se uite: în încăperile fostei școale confesionale secestrate de stat) și a cărților, chiar și de școale primare, ce băjbăie de afirmații care de care mai eronate, zic, o atare statistică ar evidenția stări de lucruri într'adevăr uluitoare.

Roadele se văd. Valul de imoralitate ce tot crește e o indicație sigură în această privință. Și ar trebui să fie orb deabinelea ori răuvoitor dintre cei mai înverșunați ai neamului nostru cineva, ca să încerce să scoată școala în forma ei de azi din cauză.

Nu ne pretăm la rolul acesta sinistru, și de aceea, ca unii ce vedem răul din deaproape, — la izvor, cum s'ar zice, — ne îndreptăm cu o creștinească și stăruitoare rugămintă către cei dela cărmă: Nu mai îngăduiți inveninarea sufletului acestui neam, căci îi pregătiți pierirea sigură. Mai ales că vă este ușor acest lucru. N'aveți doar decât să puneți școala confesională în drepturile ce i-le-ați răpit, să-i dați ajutoarele la cari are dreptul, și puteți fi siguri că îndată ce școala va fi ceea ce trebuie să fie: flică înțelegătoare a bisericii, lucrând mână în mână cu maica sa, moralul neamului se va resimți în bine, vigoarea neamului va crește, iar viitorul lui va fi asigurat pentru mult mai multe veacuri decât poate să prevadă mintea omenească și inima românească.

Congresul preoților ortodocși. S'a ținut săptămâna trecută, la București. S'a discutat două zile. În general viu și interesant. Concesiunile la cari a ajuns au fost cuprinse în nu mai puțin de 31 deziderate, rânduite în șir fără prea multă grijă de sistem și concen-

trare. Oricum însă, ele sunt caracteristice pentru lumea de preocupări și felul de gândire al preoștii dominante. O seamă din ele merită, și altfel, atențiunea tuturor.

Centrul de interes al congresului a fost legea de organizare bisericească, acum în vigoare. S'a constatat, că ea nu este în spiritul ortodoxiei, și nu folosește vicleșii bisericești. Dimpotrivă, naște disordine și politicianism. Se cere, deci, modificarea ei „radicală și urgentă, în spiritul dogmatic și canonic al ortodoxiei”. — Foarte firesc. Se mai cere încă ceva. Și anume: „să se precizeze caracterul de dominantă al bisericii ort.-rom. în raport cu celelalte confesiuni”. Ceeace, evident, nu mai e poruncă a canoanelor, nici un interes al bisericii ortodoxe. — Dar, la ce bun să mai zăbovim? Vremea va vindeca și acest chin inutil al fraților. Să trecem mai departe, la lucruri care ne interesează și pe noi în mai mare măsură.

Chestiunea *salariizării clericului*, de ex. care a fost a doua temă principală a congresului. Dorința e, ca preoștii să fie salariați de stat, ca toți funcționarii publici. Să nu li-se dea numai o întregire de salariu, subvenție, ca până acum. — În ce privește mărirea salariului, să se revină la situația bugetară din 1930, la care să se aplice numai curbele generale de sacrificiu și nu scăderi speciale, mai grele decât pentru alți funcționari. Ceeace s'a reținut în curbele speciale nedrepte, să se restituie. Iar micile salarii, cari s'au lăsat preoștilor, să se plătească fără întârziere. — Suntem de acord și noi cu acest fel de a pune problema bugetară a cultelor față de stat. E ceeace am cerut totdeauna, fără să fi fost înțeles până acum de frații ortodocși. În sfârșit, mai bine mai târziu decât niciodată. Să nu uite însă un lucru: cu un simplu „desiderat”, încă nu s'a făcut mare treabă. El trebuie valorificat. Aici va fi greutatea. N'ar fi stricat să fi făcut apel în acest scop la „frontul comun” nu numai al ortodoxiei — pe care îl reclamă congresul pentru „afirmarea disciplinei rurale” (?) — ci al tuturor confesiunilor din țară. Poate că împreună mai curând ar fi ajuns la rezultat.

Alături de aceste două probleme esențiale,

toate celelalte par numai întâmplătoare și de mântulală. Inclusiv denunțarea francmasoneriei ca primejdie publică și rugarea către guvern să soluționeze problema celor lipsiți de lucru; cari ar vrea să fie coloratura preocupărilor de natură socială a bisericii ortodoxe.

De încheiere mai remarcăm, ca o notă bună pentru congres, că a uitat să se ia la luptă cu biserica unită, cum se făcea până acum în adunări similare. Să sperăm, că tot așa va fi de-acum înainte. Are ortodoxia destule gânduri și probleme, nu trebuie să se ocupe atâta de noi!

Dela gând la faptă

— Reflexii actuale —

P. Cornel Popiu are buna inspirație de a semna acum, în preajma congresului celor închiși în temnițele Ungariei, contribuțiile de suferințe a 14 preoști români uniți, un tract protopopesco întreg, cel dela Bistrița, în frunte cu bunicul său Nechita C. Sula, pentru izbândirea idealului național. Bun lucru ar face și ceilalți preoști ai noștri răscolind, strângând, centralizând, eventual chiar publicând aceste triste contribuții. Vremurile sunt grele și nesigure. Ne putem aștepta la tot felul de surprize. Ușor se poate adevăra și la noi vorba Scripturii, că tot celce ne va ucide să creadă că face lucru bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu.

Frații ortodocși, în această privință, ne-au luat înainte. Păr. Dr. Sebastian Stanca a publicat o interesantă *Contribuție a preoștii române din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului* (Cluj, 1925), în care vorbește în treacăt și despre 95 preoști uniți, internați, întemnițați ori altfel chinuți pentru neam și lege. Cel mai mulți dintre acești preoști, în frunte cu păr. protopop Dr. Elie Dăianu, Arion M. Popa și alții sunt încă în viață, își cunosc tovarășii de suferințe, știu mizeriile și supliciile îndurate, și sunt, deci, cei mai chemați să pună la cale înfăptuirea acestei opere.

Chiar dacă momentan, sub presiunea crizei economice și financiare ce ne bântue,

acest valoros material documentar, pe care ne-ar plăcea să-l vedem strâns sub formă de memorii personale, familiare, eventual chiar de cronici locale ori regionale, n'ar putea vedea, în întregime, lumina tiparului, totuși e de mare însemnătate să se facă, să se strângă, să existe undeva într-o arhivă sau bibliotecă eparhială a noastră, de unde să poată fi consultată cu ușurință de oricine. Nici în anii de după 1848—1849 nu s'a putut tipări tot materialul documentar, înfățișând contribuția de avere și de sânge a clerului și poporului nostru credincios în zilele de răstribite ale acelei răsmitițe, dar înaintașii noștri au strâns un vast material, ale cărui mănușchiri de acte se păstrează până astăzi cu sfințenie în arhiva Mitropoliei din Blaj. Unele au văzut lumina tiparului. Altele o vor vedea-o abia de aici înainte, la timp potrivit.

În deosebi, frații preoști și bunii noștri credincioși dela granița de Vest a țării ar avea multe și prețioase documente de strâns din timpul afurisitei linii demarcaționale și a sălbătăciilor trupelor lui Bela Kun. Să ia aminte și în acest timp de iarnă să treacă dela gând la faptă.

Ion Ceparu

Biruința unui ideal. Desaprobat, criticat, luat la balon de o seamă de „prieteni” și de corul unison al neprietenilor declarați, păr. asumpționist *Vincentiu de Paul Bailly*, s'a apucat, acum o jumătate de veac, de un lucru mare: scoaterea unui cotidian ieretic și creștin intru toate, dela titlu și până la ultimul cuvânt de pe pagina ultimă. Lucru extraordinar de mare, dacă ne gândim că s'a apucat de el fără să aibă în buzunar mai mult decât avea Mântuitorul când și-a dat sufletul pe Cruce.

Și totuși, gândul îndrăzneț al călugărului-ashet a isbutit, în pofida tuturor prognosticurilor sumbre, și peste așteptări. Păr. Bailly doarme din 1912, somnul dreptilor. Opera sa însă trăiește, crește și înflorește. Umila gazetă „*La Croix*”, ai cărei redactori, la început, trebuiau să-și câștige materialul informativ pe căi lăaturalnice, recurgând la bunăvoința ziare-

Foiața „Unirii”

Semnele chemării

— Reflexii asupra vocațiunii preoștii —
de pr. **Victor Silaghi**

Se insistă mult din toate părțile, că e nevoie mare de preoști buni. Și pe drept cuvânt, deoarece viața morală a lumii atârână în mare parte de viața morală a preoștilor. Așa se spune, în lucrarea despre *Taina preoștii* a P. Ioan de Lohmann S. I. la pag. 280: „Preoști buni, popor bun; preoști răi, popor rău”. Așa spune S. Gregoriu Marele: „Puțin ajung vorbele acelor, cari cu morala lor strică, ceeace predică” (De cura past. I. 2). Precum comandantul de corabie se mântuie ori pieră împreună cu călătorii săi, așa fericirea ori osândirea credincioșilor, în foarte mare măsură, e legată de fericirea ori osândirea preotului.

Pentru a nu avea preoști răi, e necesar ca toți câți se apropie de altar să fie vrednici a-i urca treptele. Rândurile ce urmează vreau să arunce puținică lumină în chestia vredniciei ori nevredniciei culva de a intra în Sfânta Sfintelor.

Fără chemare dumnezeiască nu vreau să flu preot! Acesta, și nu altul, poate fi punctul de vedere al oricărui tinăr cu temere de Dumnezeu, și care nu voiește să ajungă la osândă

de veci, el și cel cândva încredințat păstoririi lui.

Dumnezeu pe unii i-a chemat la preoție în mod extraordinar: pe apostoli, pe Moisi, Paul, Varnava, S. Ambrosiu, S. Gregoriu Marele ș. a. Aceștia însă sunt excepțiune, și ar fi îndrăzneală a pretinde dela Dumnezeu așa ceva în general.

Dumnezeu de regulă își descopere voința sa în chip tainic, prin glasul harului, care se cunoaște din unele semne caracteristice, bine cunoscute Sfinților Părinți și măiestrilor vicleșii sufletești.

Primul este *imbolul lăuntric, înclinarea internă, predilecțiunea vie* către cariera preoțească; adeca chemarea darului lui Dumnezeu, care lucrează asemenea chemării ereticului de a intra în sânul bisericii adevărate, a păcătoșului la întoarcere, a credinciosului spre viața de mănăstire. Dumnezeu dă celui chemat la preoție darul, ca să-și formeze *părere înaltă, mare* despre esența ei, scopul ei și despre tot ce cuprinde în sine: despre s. liturgie, împărtășirea sfințelor taine, predicare, mântuirea sufletelor scl., îl umple de *stimă* față de toate acestea. Și ce e mai de frunte și hotărîtor: deșteaptă în el *dor mare*, îl dă *înclinare, voie*, și dragoste față de tot, ce aceasta presupune: învățătură, datorințe, învingerea piedecilor și greutateilor ce-i stau ori prevede că-i vor sta în cale, îl abate inima, adeca voința, dela lume și, dela ocupațiunile lumești,

il umple de scârbă față de cele lumești. Chemarea aceasta se manifestă de multeori deja în copilărie. Acesta e cazul când cineva declară încă de pe atunci hotărît, că numai această carieră îl atrage; se arată străin față de celelalte cariere; imitează lucrările preoștii și se simte fericit, dacă poate servi ceva pe lângă altar.

Cel atras de darul lui Dumnezeu va fi, cum spun cunoscătorii în cauză, *blând* și nu violent; *statornic*, mai ales în rugăciune cucerită și în alte deprinderi ale evlaviei, și energic în stăpânirea de sine, va fi *vesel* în urma cuminecărilor bune; va fi *tare* în învingerea piedecilor și greutateilor de tot soiul, va simți plăcere la gândul împlinirii funcțiilor preoștii; va avea *intențiune curată*, din care se poate cunoaște mai bine atracția internă a darului. Această intențiune este: mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor, care a avut-o și Domnul Isus Hristos, când a primit demnitatea preoțească din mâinile Tatălui.

Acela dară, care voiește să fie preot, trebuie să se ispitească pe sine și încă cu seriozitate, asprime și nepărtinire. Se va pune, deci, în prezența Celui Preainalt și se va întreba: propriu zis, pentrucă și voiesc eu să fiu preot? Ce caut în statul preoțesc și unde vreau să ajung?

Dacă în această cercare de sine trebuie să mărturisească: singur, ori mai vârtos pentru

lor „Paix“ și „France“, după ce foaia lor n'avea nici un fel de subsidii pecuniare, și deci nu puteau plăti taxele cerute de birourile de informații, astăzi e unul dintre cele mai puternice cotidiene catolice, nu numai din Franța, ci din întreaga lume catolică. Peste săptămână apare zilnic în 850 000 exemplare, iar Duminica în mai bine de un milion de exemplare.

Palatul „Bonne Presse“ din Paris al acestuia cotidian e o fortăreață uriașă în care miile și miile de muncitori și muncitoare, cu creierul și cu brațele, capătă de lucru, adăpost și cele de lipsă traiului. Căci să nu uităm că de sub teascurile aceluiași rotative ies fără încetare o sumedenie de alte tipărituri, — foi volante, reviste și broșuri de toate mărimile, în milioane de exemplare. Cine, dintre cei cari sunt acasă cât decît în ale scrisului catolic, nu știe, de ex. de: Pelerin, Revue des Saints, Croix du dimanche, Noël, Petit Journal bleu, Echos d'Orient, Revue Augustiniene, Rome, Notre-Dame, Bernadette, Unité de l'Église, Documentation Catholique ș. a. ș. a. dintre cari mai pomenim strășnicul Annuaire pontifical catholique, cu enormul material informativ ce aduce totdeauna, și cunoscutul „Almanah du Pelerin“ cu cele 1.200.000 exemplare ale sale.

Iubiteele: de 50 de ani dela înființarea cotidianului „La Croix“, și de 100 de ani dela nașterea p. Bailly, sunt îndreptățite în cel mai înalt grad Nunțul apostolic Magilone, arhiepiscopul-cardinal Verdier, și cei treizeci de arhiepiscopi și episcopi ce au luat parte la marele praznic de comemorare, săvârșit din prilejurile pomenite, Joi, în 1 Decembrie, de către P. Gervaise Q. énard, superiorul general al Asumpționistilor, în basilica Sacré Coeur de pe Montmartre, zic: toți numiții participanți la acest act de pioasă aniversare, și mulțimea imensă ce tîrîa basilica, au dovedit prin gestul lor că înțeleg și apreciază după merit ideea măreață susținută cu dăruenie neînfrântă de „nebunul pentru Hristos“, care a fost P. Vincențiu Paul de Bailly, și continuată cu același entuziasm și desinteres de frații întru idealism, cari sunt Părinții călugări asumpționști. (P. Străjeru).

Achille Ratti, Varșovia și bolșevicii.

Anul 1920 a fost an de specială groază pentru capitala Poloniei, și pentru întreaga patriă reînviată a lui Kosciusko. Trupele roșii stăteau la porțile cetății, gata de atac și mare era teama că praf are să se aleagă din visul realizat cu atâtea părăie de lacrimi și sânge.

Toată lumea era doar conștie că situația este: de a fi sau de a nu mai fi, după măsurarea de forțe în foarte apropiată perspectivă. Până și spiritele cele mai calme își pierduseră sângele rece și judecata cumpănită. Diplomații se pachetaseră de drum. Singur decanul corpului diplomatic, Msgr. Achille Ratti, actualul Papă, care pe atunci era nunțiu apostolic în Varșovia, a declarat că el nu pleacă din oraș până nu-i plecat și cel din urmă membru al regimului polon.

Declarația aceasta a avut un efect electric. Bisericele s'au umplut de credincioși; s'au pornit lungi procesuni religioase pe străzile cetății impresurate și tot ce a fost parte bărbătească de cât de câtă ispravă, s'a anunțat pentru a fi trecut în șirurile combatanților. Generalii Haller și Weygand s'au prezentat la trimisul Papii să-i ceară binecuvântarea peste lupta ce se hotărîse să se înceapă în curând, fapt ce s'a și întâmplat în ziua Adormirii Preacuratei. — În câteva ore oștirea bolșevică era spalberată, Varșovia și Apusul mîntuși de invasiunea acestor horde pustitoare.

Din prilejul comemorării strălucitei învingeri salvatoare din 1920, premerul polon a ținut să exprime Sfântului Părinte, în plenul Camerei, mulțumita neamului polon pentru curajul atât de salutar înrăuritor în ceasurile de grea cumpănă de acum 12 ani. Rămâne în seama istoriei din viitor să aprecieze după merit însemnătatea epocală a conduitei celui ce era în zilele acelea Msgr. Achille Ratti.

AVIZ. Având în vedere că demersurile făcute de Uniunea foștilor internați și întemnițați politici din Ardeal, în favorul acestor martiri pentru neam și țară, au întâmpinat atenția binevoitoare la forurile în drept; pentru ca să se poată alcătui tabloul tuturor foștilor internați și a întemnițaților politici din cursul războiului, precum și dinainte de război, toți cei interesați sunt rugați să-și comunice de urgență datele personale la adresa dlui Dr. Seb. Stanca, consilier eparhial Cluj, Str. Iuliu Maniu Nr. 31.

Știri mărunte

Misiuni populare. Așteptate cu dor sfânt, mai ales că așa ceva nu se mai văzuse în părțile acelea, sfintele misiuni din *Necriștești* (28—29 August) și *Valea Gălzii* (21—22 Noembrie) ținute de p. Ioan Coman din Oiejea, au fost două sărbători sufleteste, cum rar îi este dat omului să vadă. Bisericele, în deosebi cea din Valea Gălzii, dovedindu-se neîncăpătoare, sfânta slujbă s'a făcut în liber, ca să aibă parte de ea și de cuvântul Domnului toată lumea câtă alergase aici anume pentru aceasta. (De remarcat cetele numeroase de ortodocși din Mogoș și Valea Barnei). Și nici că se putea altfel, fiind vorba de credincioși veniți, cu merrindea n'ă traistă, din mari depărtări și rămași aici și peste noapte, numai să se poată împărtași de bucuriile duhovnicești ale acestor zile de cucernică reculegere și refacere.

Cămin pentru văduvele sărace. S'a deschis la Oradea, în toamna anului acesta. Ideea este a Reuniunii Femeilor române din acel oraș de graniță, și stăruința ce a dus la înfăptuirea ideii tot zelul membrilor numitei Il laudă. Grație acestui zel primăria le-a cedat în folosință gratuită, pe cinci ani, clădirea fostei fabrici de vată, cu două jugăre intravilan, iar Prefectura le-a dat un ajutor bănesc de 160.000 Lei. De rest: amenajare și tot confortul reclamat de un cămin creștin modern, s'au îngrijit Femeile din Reuniune, așa că pentru șase sute lei la lună, văduvele și femeile din Oradea și Biharia ce-și duc viața singuratice, pot afla aici, pentru modesta sumă de mai sus, lăcaș, întreținere completă, și îngrijire de familie. Cele de tot sărace pot conta la favoruri speciale.

S'a dat de osemintele lui Vodă Brâncoveanu. Multă lume, și multă vreme, a fost de credința că rămășițele pământești ale nefericitului Domn român înghițite au fost de valurile Bosforului în 1714, și înghițite rămân pentru totdeauna. O inscripție discretă, în litere cirilice, aproape ascunsă sub bordura candeliei de veghe dela un mormânt uitat dela biserica Sf. Gheorghe Nou-București, descifrată de d. Iorga

aceea vreau să fiu preot, ca să pot trăi, căci altcum nu știu cum aș putea răzbi prin viață, evident că atragerea lui nu vine dela darul lui Dumnezeu; n'are chemare. Questus et lucrî gratia ad altare accedere maximum sacrilegium est.

Dacă în această ispitire de sine va trebui să-și mărturisească: de aceea vreau să intru în cler, ca să ajung la vază, și la demnități, sau la venit, beneficiu gras, atunci predilecțiunea lui față de aceasta carieră nu vine dela darul lui Dumnezeu; cu un cuvânt: n'are chemare. Pe acesta Mântuitorul îl numește năimit, iar prorocul Ezechiel zice despre el: se paște pe sine și nu oile. Catehismul Roman notează: Unul ca acesta trage din preoție folosul pe care l-a tras Iuda din apostolie: și-a gătit osânda de vecl.

Dacă trebuie să-și mărturisească: de aceea vreau să fiu preot, ca să pot trăi o viață liniștită, comodă, și plăcută, în acel caz iarăși n'are chemare. Pentru că „chemarea preotului nu e lenevia și trândăvia — spune sinodul dela Milano din 1576 — ci oboselile luptei spirituale și bisericesti“. Papa S. Gregoriu Marele scrie: Nomen pastoris non ad quietem, sed ad laborem accepimus. Exhibeamus ergo in opere, quod signamus in nomine (Ep. 15 ad quemd. Episc.)

Dacă în urma cercării de sine va trebui să-și zică: ceea ce mă îndeamnă mai presus de toate la îmbrățișarea statului preoțesc, este

dorința și voința părinților și a neamurilor mele, de așa că numai frica de ei mă reține să nu-mi aleg altă carieră, — sigur că nu Domnul este cel ce îl cheamă. În acest caz are aplicare deosebită cuvântul Răscumpărătorului:

„Vrăjmașii omului casnicii lui“ (Mat. 10. 36). „Cât de mulți preoți — zice S. Alfons de Liguori — vor fi osândiți în ziua judecării, pentru că s'au făcut preoți fără chemare dumnezeiască singur numai pentru voia părinților?“

Dacă însă cineva poate spune în prezența lui Dumnezeu, că-l dor multele batjocuri și vătămări ce se aduc lui Dumnezeu și suferă la gândul pieririi atâtor suflete, pentru a căror mântuire ar vrea să se jertfiască la fel cu toți slujitorii buni ai Domnului și ai altarelor, unul ca acesta poate fi convins că glasul Spiritului Sfânt este cel ce îl cheamă.

Ceeace nu stă când cineva pentru aceea ar alege cariera preoțească, pentru că în retragerea cea mai mare posibilă să țină pocălnță pentru păcatele sale. Asta din motivul că scopul statului preoțesc nu este ispășirea păcatelor, aceasta fiind menirea ordinilor călugărești, în deosebi al ordinilor de pocălnță.

Chiar atât de puțin ar avea intențiune curată acela, care de aceea ar voi să fie preot, ca prin mijloacele multe de mântuire, pe cari le întinde acest stat, să-și poată mântui cu atât mai sigur sufletul său. Pentru că abstrăgând dela fapul că probabil în altă carieră mai ușor și-ar putea mântui sufletul decât în cea

preoțească pentru multele și marile primejdii, cu cari e împreunat statul preoțesc, acest stat de preot și de păstor sufletesc are alt scop; și anume mântuirea nu numai a sufletului nostru, ci și al aproapelui nostru.

Decât: așa intențiune curată nici închipui nu se poate fără iubirea lui Hristos și fără iubirea adevărat creștinească a aproapelui. De aceea, aceasta dragoste este al dollea semn caracteristic, criteriu al chemării dumnezeiești. Cel ce se hotărăște la preoție trebuie să se întrebe: oare are această dragoste în inimă, și mai înainte de toate: ține poruncile lui Dumnezeu? Pentru că „cel ce are poruncile mele și le ține — zice Mântuitorul — acela este, care mă iubește“. (Ioan XIV. 21). Cea ce păcătuiește greu, cu păcat de moarte, și mai vârtos păcătosul îndatinat, acela n'are dragoste și prin urmare sau n'are nici o chemare, sau cel puțin pozitive se silește la nimicirea chemării sale. Pentru că chemarea la preoție se poate și pierde. Aceasta o arată experiența, și natura chemării. Dumnezeu poate chema pe toți, însă poate și înceta a chema; precum iarăși, după întoarcere sinceră poate chema de nou.

Dragostea către Hristos însă nu poate fi fără dragostea adevărat creștinească a deaproapelui, care vrea să face părtășii pe toți oamenii meritelor lui Isus Hristos și a-l duce pe toți în ceriu. De aceea această dragoste a deaproapelui încă e un criteriu al chemării.

În 1922, a împrăștiat însă deodată orice îndoială în privința faptului că osemintele celui slăvit de poezia populară ca »Boeriu vechiu și Domn creștin« se odihnesc în pământul țării sale, sub lespedea străjuită de candela cu inscripția. Ortodoxia română — zice-se, — plănuind să-l propună, cu proximal sinod ecumenic, spre a fi canonizat, Comisiunea Monumentelor Istorice a hotărât să cerceteze locul de odihnă al Domnului muntean, decapitat de Turci. Lucrările de exhumare duc la rezultat pozitiv în 12 Decembrie c., când se scoate la iveală craniul (cu 3 dinți și o măsea) și oasele, dintre bucăți de lemn putred, purpură și stofă de Damasc, răslirare într'o criptă profanată. D. dr. Minovici a stabilit că craniul a fost rupt de coloana vertebrală printr'o tăietură violentă, ceea ce dovedește peremptoriu că de fapt ne aflăm în fața osemintelor lui Vodă Brâncoveanu.

Locale. Dumineca viitoare, de praznicul Nașterii Domnului, va predica în catedrală p. Ioan Moldovan, prof. de religie la liceul de băieți; Luni, a doua zi de Crăciun, va predica Rev. Dr. Augustin Popa, prof. de teologie; iar Marți, de sărbătoarea sf. apostol și arhidiacon Ștefan, p. Ștefan Manciușea, prof. la liceul de băieți.

— Duminecă seara, 11 Dec. c. s'a ținut, în sala de gimnastică a liceului de băieți, adunarea generală a »Reuniunii de femei«. Lume multă a luat parte la această sărbătoare anuală a Blajului. Și ca totdeauna, toți au rămas deplin mulțumiți și încântați. Activitatea binefăcătoare a asociațiunii și-a găsit tâlcuire splendidă în raportul general al secretarului, d. director Al. Lupeanu. Alegerea noului comitet s'a desfășurat în mijlocul interesului general. Programul artistic a fost urmărit cu vie atențiune și răsplătit cu aplauze. Ceaiul și bufetul rece, servit de încheiere, a descrețit frunțile și a prilejuit câteva ceasuri de aleasă petrecere socială. — Cele multe înainte!

— Public numeros a onorat cu prezența sa și concertul de Joi seara al d. Ioan Blajan. Au plăcut toate punctele de program. — Cel din urmă l'a susținut, cu perfectă artă, corul catedralei.

Și preotul fără ea e trup fără suflet, prin urmare fără viață, și fără putere de lucrare. Nu-i apostol pe amvon, nu-i apostol în școală, nu în scaunul de mărturisire și lângă bolnavi, ci e teatralist, sau fățarnic. Și nu numai că nu va mântui nici un singur suflet, ci va duce în perire multe suflete prin impaciența sa, prin egoismul său, prin parțialitatea sa și indiferența sa.

Al treilea semn caracteristic este *calificarea morală și științifică îndestulătoare.*

S. Alfons de Ligouri zice: »Cela ce vrea să fie servitorul altarului, trebuie să fie liber nu numai de tot păcatul mare și de datinele rele, ci trebuie să înainteze pe calea virtuții și trebuie să aibă promptitudine în deprinderea virtuții. (Anleitung zur Vollkommenheit für Weltpriester p. 333). Trebuie să-și trăiască tinerețea curat și nevinovat, ori cel puțin trebuie să se pocăiască într'adevăr și să stăruiască în întoarcere. Dacă nu e așa, atunci e obligat sub gravi a renunța la primirea ordinelor mari. Aceasta despre calificarea morală; tot aceasta stă și despre cea științifică.

Aceste adevăruri trebuiesc valorificate practic, când e vorba de cercarea chemării! Ceeace, bine înțeles, nu e lucru de zi sau de o lună; se începe cu cererea de a fi primit în cler și se încheie numai cu primirea ordinelor mari. — Și celor hirotoniți și celor în cale spre taina preoției le sună însă cuvintele sf. Petru: »Nevoiti-vă, fraților, ca prin fapte bune să faceți adevărată chemarea voastră și alegerea voastră« (II. Petru I. 10). — Altfel osândă își lucrează lor și multor altora.

Rutenii uniți au colegiu nou teologic în Roma. După colegiile Etiopienilor, Rușilor și cel al Propagandei, ridicate toate sub supravegherea și în mare parte cu cheltuiala actualului Pontific roman, acum e gata și cel al Rutenilor. Se înalță pe Janicul, cetatea misiunară a Romei, și a fost inaugurat solemn în 13 Noembrie c. Liturgia pontificală a slujit-o p. Josafat Kooylovsky, episcop de Przemysl, încunjurat de șase episcopi ruteni uniți, în asistența unui numeros public de bisericani și mireni din Roma. În seara aceeași zile toți episcopii ruteni, împreună cu cei 46 seminaristi ai lor din Cetatea Veșnică, au fost primiți în audiență de Sf. Părinte care, între urările de bine pentru opera de apostolie misiunară a bisericii catolice de rit bizantino-slav și-a exprimat și bucuria de a vedea pe tinerii leviți veniți să-și perfecționeze și întregiască studiile în chiar centrul unității așa aproape de inima Mamei tuturor bisericilor care este biserica Romei și așa aproape și de Părintele comun, vicarul lui Isus Hristos. — Bun e Domnul, la anul ne vom avea și noi colegiul nostru în Roma!

Suprimarea unui oficiu ciudat.

Fără să respecte dispozițiunile din statutul funcționarilor publici, guvernul în care era atotputernic d. Argetoianu, a înființat un subsecretariat de stat zis al propagandei și presei, cu funcționari mulți și gras plătiți. În frunte faimosul francmason I. Pangal, care transformase întreg oficiul într'o poliție secretă, pentru spionarea oamenilor politici ai țării. Actualul ministru al afacerilor străine, d. N. Titulescu, s'a debarasat însă de acest balast costisitor și inutil. Printr'un decret, semnat de Suveran în urma raportului ministrului de rezort, acesta »Cekă în miniatură, pusă în slujba fraților cu trei puncte și a lojei, a fost pur și simplu suprimată. Întreg personalul ce-i aparținea a fost dimis, urmând să-și caute alte rosturi în mecanismul statului, întru cât cei concediați vor afla aplicare și vor fi în stare să presteze alte servicii ca cele pentru cari au fost salariați stând la ordinele d. Pangal.

† Pr. Aurel Orian. protop. în pensie de cavaler al ordinului »Steaua României«, a trecut la cele veșnice în 19 Noembrie c. în vârstă de 77 ani. — Fie-i partea cu dreptii!

† Păr. Iuliu Mărcuș, preot în Borod, a trecut la cele veșnice în 8 Decembrie 1932, în anul 41 al vieții și 16 al preoției sale cinșite. — Odihnească în pace!

Telefonul »Unirii«

P. Reghin. Departe de a fi uitată, veșnică problemă a recăsătoriei preoților văduvi se ține mereu pe afișul congreselor dominante. Cel din urmă, de ex. are între desideratele exprimate, la nr 26, următoarele: »Preoțimea roagă înaltul sinod a fi îngăduitor cu frații preoți văduvi recăsătorii, având în vedere motiunile tuturor congreselor preoțești anterioare«. — Se pare că nici nu prea era nevoie de această intervenție: înaltul sinod e bun și nu vede ce nu trebuie să vadă!

B. Cluj. Tema conferinței pe care a ținut-o în cadrele »Astrei«, la Brașov d. prof. I. Cristea, în 10 Dec. c. a fost: »România în fața prefacerilor«. Nu știm cum și ce a vorbit. Li cam cunoaștem însă culoarea de gândire... cam roșie. Atât de roșie, încât președintele d. sp. Brașov. d. N. Căliman, se simte dator să dea în »Gazeta Transilvaniei« din 15 Dec. un fel de lămurire. Care lămurire o fi ea, liniștitoare însă nu-i de loc privitor la felul cum înțeleg rostul »Astrei« unii dintre conducătorii ei chiar. »Astra« — scrie d. președinte — nu se poate identifica cu nici una dintre ideile și din doctrinele discutate în cadrele ei. — Asta ni-se pare cîndat de tot. »Astra« are și trebuie să aibă vederi limpezi asupra vieții românești, să cultive tradițiile noastre seculare în spiritul moștenit dela înaintași și potrivit caracterului neamului nostru. A proclama »Astra« de o simplă tribună liberă, »laborator« pus la dispoziția tuturor conferențiarilor militanți ai diferitelor sisteme doctrinare sociale, cari se bat în capete între sine și se bat în cap mai ales cu zestrea spirituală a culturii românești, este fundamental greșit. De sigur, »Astra« nu trebuie să-și închidă porțile dinaintea unor idei cari frământă lumea. Trebuie să le discute pe toate Dar nu pentru a zăpăci și mai mult lumea, atât de dezorientată, a zilelor noastre de prefaceri, ci pentru a-i da puncte de razim și de orientare sigură în haosul social, pentru a-i lămuri drumul ce are de urmat în direcțiile

indicate în chip firesc de glasul sângelui și tradițiilor noastre, creștinești și românești, în sensul cărora trebuiesc îndrumate marile prefaceri prin cari trecem. Astra este o vatră de lumină românească, limpede și statornică, și nici decât o tribună liberă pentru toți debitanții de vorbărie sunătoare, oricât de doctrinari ar fi ei!

V. Oradea. Nu înțelegem nici noi, dece atât de conștiinții și conștiințioși pravos avuți dela »Legea Românească« se năpustesc cu atâta bravură inutilă împotriva »inconștiinților frați uniți« (I) și mai ales împotriva călugărilor noștri, când ar avea de scris lucruri mult mai interesante și cari li privesc ceva mai deaproape. Așa de pildă, despre »sfânta mănăstire Izbuț«, unde izbucnește apă minunată, pentru valorificarea pravoslavnică a căreia Preasf. Ciorogariu a adus călugări din vechiul regat. Ar fi cei mai competenți să ne spună, decătorei s'a astupat până acum celebrul izvor cu ce și de cine. Apoi: Cine a dat foc mănăstirii și de ce? Se spune că dragostea cea mare pe care și-a câștigat-o noua mănăstire printre clerul și poporul dreptmăritor a dus la aceste probe de mucenicie. Să fie adevărat? — Iată teme, pe care le exploatează cu mare succes gazetele din capitală, pe când ele ar putea da nemurire pentru »Legea Românească«. Totuși, ea tace. De ce?

D. București. Am citit, evident, și noi »Cuvântul« care spune că la 1 Dec. s'a ținut o mare adunare la Sibiu, în decursul căreia s'ar fi făcut și oarecare manifestație ostilă la adresa Mitropolitului local, atunci absent. — »Telegraful Român« din 10 Dec. ne asigură, că »vehementele strigături« ale mulțimii contra înaltului ierarh, care »suge sângele poporului«, n'au izbucnit decât în aprinsa imaginație a corespondentului gazetei din capitală. — Se pare că aceasta a revenit din nou asupra chestiunii. Noi nu mai știm. Nici nu ne interesează toată povestea. Fiind vorba de Sibiu, suntem gata să credem chiar și »Telegrafului«.

G. Cluj. Am primit 300 Lei. Achitat până la 30 VI 1931. Adresa s'a schimbat.

Oficiul parohial, Voșlabeni. Suma trimisă s'a contat în abonamentul pe 1933.

T. M. Petren. Am primit 600 Lei în contul abonamentului Dvoastră pe 1931 și 1932 și a dlui C. din Marghita, care e achitat până la 30 IX 1933.

Abonamentul pe 1932 s'a achitat: Episcopia Hotinului — Bălți; Economul, Cluj; Oficiul parohial Tâmbaia; Biserica Baia Sprie; Oficiul parohial Zorlențul mare; B. Râscruci; P. Ismail; S. Curitau; oficiul parohial Strâmtura; On. Iadova; Of. paroh. Craidoroș.

Dr. L. Groși. Am primit abonamentul pe 1/2 an.

Dr. T. Cluj. Chităm primirea sumei de 100 Lei.

Oficiul parohial Izvin. Am primit 400 Lei. S'a aranjat conform avizului Dvoastră.

Dr. Ch. Cluj. Am primit abonamentul pe 1932 și și 1933.

S. Beiuș-Șoneuș. Am primit 200 Lei. La »U. P.« s'a achitat.

M. Dej. Am primit 650 Lei pentru valea Groșilor-Somcutul Mic și Bogata de sus.

Dr. M. Năsăud. Confirmăm primirea sumei de 1000 Lei, abonament pe anii 1927-1931 dela p. Ciorceriu din Iva mare.

In atenția parohilor și curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. »CĂRAREA FERICIRII« aprobată de P. S. S. Episcopul Hossu, legată în celuloid 450; în piele 3-400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. — Medalii de aluminium pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc. etc.

Cereți prețcurant detaliat